

Posudek vedoucího diplomové práce na diplomovou práci zpracovanou Jaroslavem Oravcem na téma

SOCIÁLNĚ ASPEKTY UPLATŇOVANÉ PŘI ZDAŇOVÁNÍ FYZICKÝCH OSOB

Diplomant si jako téma své diplomové práce zvolil problematiku z oblasti daňového práva, a to problematiku týkající se zdaňování fyzických osob. Zdaňování fyzických osob se dotýká každého jednotlivce a vedle aspektů fiskálních má i aspekty další, z nichž se diplomant zaměřil na aspekty sociální. Aktuálnost tématu diplomové práce je akcentována i provedenou reformou veřejných financí. Vzhledem k uvedenému může být diplomová práce přínosná.

Z formálního hlediska se diplomová práce skládá z prohlášení, poděkování, obsahu, úvodu, 13 částí, závěru, seznamu použitých zkratk a literatury, příloh, tabulek a grafů.

Po stručném úvodu, ve kterém diplomant zejména rozebírá pojem sociální a popisuje svou diplomovou práci, následují části věnované obecným otázkám daňového práva (charakteristice daní, funkci daní, třídění daní, daňovým prvkům, daňové soustavě, daňovému systému, principům daňového systému, historii a pramenům daňového práva) a daňové politice. Obecnou pasáží diplomové práce je dále část jedenáctá pojednávající o zohlednění sociálních aspektů v daňové soustavě. Stěžejními částmi diplomové práce jsou části věnované platné právní úpravě daně z příjmů fyzických osob a komparaci daně z příjmů fyzických osob v České republice a na Slovensku. Určité shrnutí poznatků a názorů diplomanta je uvedeno v závěru diplomové práce. V této souvislosti lze uvést, že nemám větší výhrady k systematickému členění diplomové práce. Zaměření se na sociální aspekty pouze daně z příjmů fyzických osob není diplomové práci na škodu, naopak umožňuje diplomantovi detailnější pohled na část tématu diplomové práce, která je sama rovněž obsáhlá.

V částech první až deváté se diplomant zabývá obecnými pojmy daňového práva. Na str. 20 diplomové práce diplomant vypočítává daně, které jsou součástí české daňové soustavy, přičemž u třech daní je uveden jejich nesprávný název. Tento nedostatek by měl diplomant odstranit při ústní obhajobě. Rovněž se diplomant věnuje problematice pokynů řady D ministerstva financí a uvádí, že se nejedná o obecně závazné předpisy. Při ústní obhajobě by mohl toto své tvrzení doplnit, a to zejména s ohledem na příslušnou soudní judikaturu.

Desátá část diplomové práce se zabývá daňovou politikou a vlivem dalších politik na její formování a část jedenáctá zohledněním sociálních aspektů v daňové soustavě. Podle mého názoru je na škodu, že tyto kapitoly jsou poměrně stručné, neboť obsahově jsou velmi významné.

Stěžejní částí diplomové práce je část dvanáctá pojednávající o právní úpravě daně z příjmů fyzických osob. V první kapitole se diplomant zabývá základními prvky, přičemž akcentuje jejich sociální aspekty. V souvislosti se sazbou daně z příjmů fyzických osob by mohl při ústní obhajobě doplnit svůj názor na otázku přesunu zdanění od daní přímých k daním nepřímým. V dalších kapitolách zdůrazňuje diplomant vedlejší (ostatní) prvky daňověprávní konstrukce, které mají sociální aspekt.

Na str. 37 autor uvádí, že by bylo možné zjednodušit právní úpravu využitím pouze jednoho institutu, a to buď slevy na dani, nebo nezdanitelné části základu daně. Při ústní obhajobě by mohl uvést svůj vlastní názor na to, který z těchto institutů by preferoval. Dále na str. 45 se diplomant zabývá možností uplatňovat slevy na dani u daňových nerezidentů, kde mimo jiné uvádí i opatření ministerstva financí. Zajímá mne vlastní názor diplomanta na způsob řešení výše uvedené problematiky.

V části třinácté diplomant komparativním metodou porovnává českou a slovenskou úpravu, což považuji za velmi přínosné.

Celkově k diplomové práci je možné uvést, že je na některých místech příliš popisného charakteru. Z diplomové práce je zřejmé, že se diplomant s daným tématem seznámil a prostudoval celou řadu pramenů. Kladně hodnotím, že diplomant ve své práci uvádí své názory na danou problematiku a pracuje s judikaturou (např. na str. 47).

Z hlediska chyb v psaní je diplomová práce na velmi dobré úrovni. Nesrovnalosti se však přesto vyskytují (str. 18 – „daňová soustava bola flexibilná a reagovalo“, str. 39 – odsazení odstavce v poznámce pod čarou č. 34, str. 41 – „musí byť splnená podmienkou“ a str. 52 – „Daň z příjmu fyzických upravuje“). Ačkoliv je na str. 60 uveden odkaz na poznámku pod čarou č. 48, samotný text této poznámky pod čarou chybí.

I přes výše uvedené výtky hodnotím diplomovou práci kladně, považuji ji za velmi dobře zpracovanou a doporučuji ji k ústní obhajobě.

Při ústní obhajobě by se diplomant měl zaměřit na tyto okruhy:

- správné označení daní, které jsou součástí české daňové soustavy,
- problematiku D-pokynů ministerstva financí s ohledem na příslušnou soudní judikaturu,
- přesun zdanění od daní přímých k daním nepřímým a jeho sociální aspekty,
- otázku preference slev na dani nebo nezdanitelných částek daně,
- možností uplatňovat měsíční slevy na dani pro daňové nerezidenty.

V Praze dne 10. 3. 2008

JUDr. Radim Boháč, Ph.D.
vedoucí diplomové práce